

NADA:

Meni pa se smili!

RUDI (Nadi):

Oh, ne kriči kakor vrana!

Pravi naš papá,

da po mestu se beračiti ne sme!

DOLFE:

Jaz pokličem stražnika!

DRAGO:

Ne, ni treba;

kar takole naredim,

pa ne bo več sem prišla.

(Udari deklico Fanči po roki, da se strklja denar na vse strani po tleh. Vsi trije dečki zbeže. Fanči plane v jok. Mija in Erna pobirata drobiž po tleh. Nada jo tolaži. Ljudje se zbirajo na mestu.)

STRAŽNIK (se prerije v ospredje):

Kaj pa je?

FANČI (boječče, v joku):

Mi-milodare

di-di-narje in pare

so-so mi neki dečki zbili iz roke...

(Mija in Erna ji tlačita pobrane novce v roko.)

STRAŽNIK:

Zakaj pa tu prosjačiš?

FANČI:

Mamica me je poslala;

bolna je že mesec dni,

pa bi rada ji zdravila

za dinarje te kupila...

STRAŽNIK (kakor v zadregi):

No, saj si dovolj nabrala,

pojdi zdaj odtod!

FANČI (tlači novce v predpasnik):

Saj že grem, gospod!

(Hoče iti, deklice jo sočutno gledajo. Iz gneče stopi visok gospod, ki je ves čas stal ob strani. Na glavi ima kučmo, oble-

čen je v gosposko suknjo. Oči se mu dobrodušno smehljajo, bela, siva brada mu pada na prsi.)

TUJI GOSPOD (se približa Fanči in jo poboža):

Kako ti je ime?

FANČI (csuplo):

Fanči!

TUJI GOSPOD:

Lepó; a jaz sem stric ubogih, iz daljnih krajev sem prispel, od tam, kjer po zelenih logih glasi se večno ptičji spev.

Sem stric ubogih, a bogat,

podpiram reveže, sirote;

za nje imam zlata zaklad

in mnoge druge še dobrote.

FANČI (vsa vesela):

Za mamico zdravila mi kupite!

TUJI GOSPOD (se smehlja):

Vse vem; sem slišal tvoje

pripovedovanje;

za svojo mamico zdravil dobiš,

obleko, toplo peč in hrano...

FANČI (presenečena, neverjetno gleda).

TUJI GOSPOD:

To je resnica, niso sanje,

lahko že zdaj se veseliš,

pozabiš na gorje prestano. —

Pa pojdiva sedaj, ti dete bedno!

(Jo ljubeznivo prime za roko in jo pelje k izložbenemu oknu prodajalne. Tam postojita za hip. Ljudje se zbirajo in začudeno gledajo neznanega gospoda. Ta se obrne in pravi:)

Človeštvu bo prinesla srečo, mir

ljubezen le, usmiljenje — a ne prezir!

(Dvigne Fanči v naročje in prestopi z njo prag prodajalne.)

Franjo Čiček

Zgodbe o Tijeku Kijeku

11. Kako je Tijek klical gospoda župnika

Neko noč je postalo grofu silno slabo. Že je mislil, da mu je odbila zadnja ura. Zato ukaže kočijažu in Tijeku, da gresta po gospoda župnika.

Ko se pripeljeta do župnišča, se spomni Tijek, da imajo v župnišču hudega psa. Zatorej se domenita ta-

kole: kočijaž pojde k hlevu za plot in odtam podraži psa, med tem pa stopi Tijek na dvorišče in k durim, kjer bo zbudil služinčad, ker stari župnik itak slabo sliši. Rečeno-storjeno. Kobilo privežeta in gresta vsak na svoje mesto. Tačas pa se poloti kočijaža zlobna misel. Tijeka je namreč imel na piki že od zadnje voznje, čeprav

ni bil Tijek kriv, če je norela kobila. Zato je sklenil, da se sedaj maščuje. Počene torej za plot in pokliče psa. Vrže mu obrano kost v smeri proti Tijeku in zavpije polglasno:

»Sultan, puci ga!«

Pes je razumel in ubogal. V velikih skokih se požene proti Tijeku. Toda Tijek je postal že prej pozoren, kako bo kočijaž dražil psa in kako se mu obnese ta reč. Mahoma spozna zlobno namero kočijaževo... Ko se je pognal Sultan nadenj, skoči Tijek na obzidek, se oprime zgornjega okna ter potegne noge za sabo. Pes ga tako seveda ne more doseči ter prične strahovito lajati.

Tačas pa sklene tudi Tijek, vrniti kočijažu milo za drago. Udari torej z vso pestjo po oknu, da šipe zacingljajo in se razlete. Nato pa zatuli v hodnik:

»Ljudje božji, tatu imate, tatu!«

Hlapci, dekle in kuharica so bili takoj pokoncu in še čudno se jim ni zdelo, da čepi nekdo na oknu, ampak so takoj spraševali v eni sapi:

»Kje je, kje je?«

»Pri hlevu za plotom,« odvrne Tijek.

Kočijaž je sicer slišal Tijekovo vpitje in rzsajanje ob oknu, mislil pa je, da vpije Tijek na pomoč iz strahu pred psom. Zato se je hudobno muzal in tiho čepel za plotom.

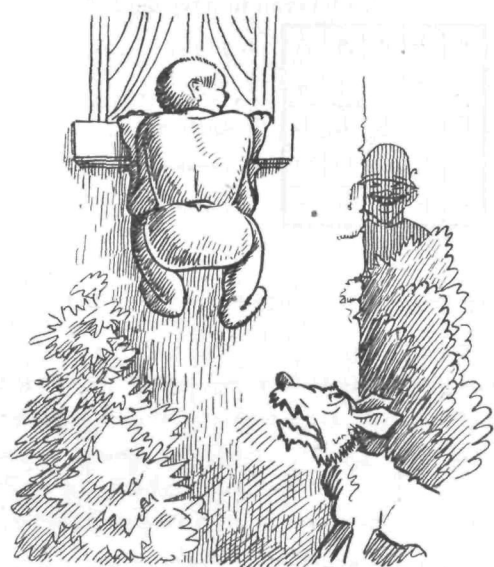
Hlapci niso rekli ne bev ne mev, ampak vsak je pograbil krepelc in hajd za hlev, za njimi pa dekle in kuharica. Res, za plotom je čepel nič hudega sluteči kočijaž, ki ga v temi nihče ni spoznal. Brez pozdrava in predhodnega dovoljenja so začele padati batine po njegovem hrbtu. Kočijaž je osupnil pod prvimi udarci, toda kmalu se je zavedel usodepolnega položaja in poizkušal naglo razložiti, da je prišel po gospoda in da ni tat.

»Mrcina lažnjiva,« so vpile dekle in ga treskale s pestmi po betici, »kaj se kliče gospoda za plotom? Le po njem, le po njem, da bo šent pomnil še na sodnji dan, kdaj je skušal v farovžu krasti!« In spet so priletele bunke na ubogega kočijaža. Nič niso pazili veliko, kam padajo. Ko je uvidel kočijaž, da udarcev še ni konca in jih najbrže tudi kmalu ne bo, je skočil kakor ris pokoncu, se iztrgal iz besnega klobčiča ter jo ucvrl čez drn in strn proti gradu.

Trušč in vik pri hlevu je prebudil tudi gospoda župnika, da je stopil na hodnik.

»Kaj pa je?« je vprašal v temo. Tijek se je hitro oglasil na oknu:

»Hvaljen Jezus, gospod župnik! Žlahtni gospod grof so nevarno zboleli in žele biti prevideni. Voz vas čaka spodaj.«

»Tako, tako. Kaj pa delaš na oknu?«

»Psa sem se ustrašil, pa sem splezal na zid,« pravi Tijek.

»Tako, tako. Kaj pa tam doli tako vpijejo?«

»Prašič jim je ušel, pa ga lovijo.«

»Tako, tako. Takoj pridem. Kaj so gospod grof hudo bolni?«

»Oj, pa še kako!«

»Kaj pa jim je?«

»Ne vem. Pravijo, da jim čreva silijo v želodec.«

»Tako, tako. Čudna bolezen,« mrmra gospod župnik in se hitro odpravi.

Tijek je moral župnika sam voziti. Kajti kočijaž si je zunaj vasi hladil bolečine in otekline, zraven pa nemilo obžaloval svoje maščevanje nad Tijekom.

Grof je čez nekaj dni zopet okrev. Izvedel pa ni nikoli, kako sta kočijaž in Tijek klicala tisto noč gospoda župnika. Kajti oba sta molčala ko grob, kočijaž zaradi sramote, Tijek pa zato, ker mu je kočijaž kupil nov klobuk, da je laže držal jezik za zobmi... (Dalje prihodnjič.)